Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο πενταμελές τμήμα)

της 15ης Ιανουαρίου 2025*

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία – Κατάλογοι προσώπων, οντοτήτων και φορέων εις βάρος των οποίων ισχύουν περιοριστικά μέτρα – Καταχώριση και διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους – Δικαίωμα ακροάσεως – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Πλάνη εκτιμήσεως – Αναλογικότητα – Επιχειρηματική ελευθερία – Προσφυγή ακυρώσεως»

Στην υπόθεση T-193/23,

MegaFon OAO, με έδρα τη Μόσχα (Ρωσία), εκπροσωπούμενη από τους V. Villante, D. Rovetta, M. Campa, M. Moretto και τις M. Pirovano και B. Bonafini, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τους E. Nadbath και V. Piessevaux,

καθού,

υποστηριζομένου από την

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις M. Carpus Carcea, C. Georgieva και L. Puccio,

παρεμβαίνουσα,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο, κατά τις διασκέψεις, από τους R. Mastroianni, προεδρεύοντα, M. Brkan, I. Gâlea (εισηγητή), T. Tóth και S. L. Kalėda, δικαστές,

γραμματέας: H. Eriksson, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Ιουλίου 2024,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή που άσκησε δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, η προσφεύγουσα Megafon OAO ζητεί την ακύρωση, πρώτον, της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2023/434 του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2023, L 59 I, σ. 593), και του κανονισμού (ΕΕ) 2023/427 του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2023, L 59 I, σ. 6) (στο εξής από κοινού: αρχικές πράξεις), δεύτερον, της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2023/1517 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2023, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2023, L 184, σ. 40, στο εξής: πράξη του Ιουλίου 2023), και, τρίτον, της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2024/422 του Συμβουλίου, της 29ης Ιανουαρίου 2024, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ L, 2024/422, στο εξής: πράξη του Ιανουαρίου 2024), κατά το μέρος που με το σύνολο των πράξεων αυτών (στο εξής: προσβαλλόμενες πράξεις) καταχωρίζεται και διατηρείται η επωνυμία της στους καταλόγους που προσαρτώνται στην απόφαση 2014/512/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 13), και στον κανονισμό (ΕΕ) 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 1) (στο εξής: επίμαχοι κατάλογοι).

I. Ιστορικό της διαφοράς

2 Η προσφεύγουσα είναι ανώνυμη εταιρία εγκατεστημένη στη Μόσχα (Ρωσία), η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα των τηλεπικοινωνιών ως φορέας τηλεπικοινωνιών και κινητής τηλεφωνίας.

3 Η υπό κρίση υπόθεση εντάσσεται στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν λόγω ενεργειών που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας και, ιδίως, λόγω της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας στις 24 Φεβρουαρίου 2022.

4 Στις 31 Ιουλίου 2014, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της κατάστασης στην Ουκρανία παρά την επιβολή, τον Μάρτιο του 2014, ταξιδιωτικών περιορισμών καθώς και μέτρων δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων σε βάρος ορισμένων φυσικών και νομικών προσώπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση 2014/512 για τη θέσπιση στοχευμένων περιοριστικών μέτρων στους τομείς της πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές, της άμυνας, των αγαθών διπλής χρήσης και των ευαίσθητων τεχνολογιών.

5 Το Συμβούλιο εξέδωσε την ίδια ημερομηνία, βάσει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, τον κανονισμό 833/2014 ο οποίος περιέχει λεπτομερέστερες διατάξεις για την εκτέλεση, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και εντός των κρατών μελών, των οριζομένων στην απόφαση 2014/512.

6 Δεδηλωμένος σκοπός των εν λόγω περιοριστικών μέτρων ήταν να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης.

7 Στις 24 Φεβρουαρίου 2022 η Ρωσική Ομοσπονδία εξαπέλυσε στρατιωτική επιχείρηση στην Ουκρανία.

8 Στο πλαίσιο αυτό και με βάση το άρθρο 29 ΣΕΕ, το Συμβούλιο εξέδωσε στις 25 Φεβρουαρίου 2022 την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2022/327 (ΕΕ 2022, L 48, σ. 1), στις 8 Απριλίου 2022 την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2022/578 (ΕΕ 2022, L 111, σ. 70), και στις 21 Ιουλίου 2022 την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2022/1271 (ΕΕ 2022, L 193, σ. 196), ήτοι τρεις αποφάσεις για την τροποποίηση της αποφάσεως 2014/512 (στο εξής: απόφαση 2014/512, όπως τροποποιήθηκε). Επιπλέον, με βάση το άρθρο 215 ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο εξέδωσε στις 25 Φεβρουαρίου 2022 τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/328 (ΕΕ 2022, L 49, σ. 1), στις 8 Απριλίου 2022 τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/576 (ΕΕ 2022, L 111, σ. 1), και στις 21 Ιουλίου 2022 τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1269 (ΕΕ 2022, L 193, σ. 1), ήτοι τρεις κανονισμούς για την τροποποίηση του κανονισμού 833/2014 (στο εξής: κανονισμός 833/2014, όπως τροποποιήθηκε).

9 Το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή όλων των αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης που απαριθμούνται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία ή προς χρήση στη Ρωσία από υπηκόους των κρατών μελών ή από το έδαφος κρατών μελών ή με σκάφη ή αεροσκάφη που φέρουν τη σημαία τους, είτε αυτά προέρχονται είτε όχι από το έδαφός τους.

2. Απαγορεύεται:

α) η παροχή τεχνικής βοήθειας, υπηρεσιών διαμεσολάβησης ή άλλων υπηρεσιών που συνδέονται με τα αγαθά και τις τεχνολογίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και με την άμεση ή έμμεση παροχή, κατασκευή, συντήρηση και χρήση των εν λόγω αγαθών και τεχνολογιών, σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία ή προς χρήση στη Ρωσία·

β) η παροχή χρηματοδότησης ή χρηματοδοτικής βοήθειας σε σχέση με τα αγαθά και τις τεχνολογίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 για κάθε πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των εν λόγω αγαθών και τεχνολογιών ή για την παροχή συναφούς τεχνικής βοήθειας, υπηρεσιών διαμεσολάβησης ή άλλων υπηρεσιών, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία ή προς χρήση στη Ρωσία.»

10 Οι παράγραφοι 4 και 5 του ως άνω άρθρου προβλέπουν το ακόλουθο σύστημα χορήγησης άδειας, το οποίο προβλέπεται με πανομοιότυπη διατύπωση και στο άρθρο 3α, παράγραφοι 4 και 5, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε:

«4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου και με την επιφύλαξη των απαιτήσεων άδειας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιτρέπουν την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης ή την παροχή συναφούς τεχνικής ή χρηματοδοτικής βοήθειας, για μη στρατιωτική

χρήση και για μη στρατιωτικό τελικό χρήστη, αφού διαπιστώσουν ότι τα εν λόγω αγαθά ή τεχνολογίες ή η συναφής τεχνική ή χρηματοδοτική βοήθεια προορίζονται για: α) τη συνεργασία μεταξύ της Ένωσης, των κυβερνήσεων των κρατών μελών και της κυβέρνησης της Ρωσίας σε αμιγώς μη στρατιωτικά ζητήματα, β) τη διακυβερνητική συνεργασία σε διαστημικά προγράμματα, γ) τη λειτουργία, συντήρηση, επανεπεξεργασία καυσίμων και ασφάλεια των μη στρατιωτικών πυρηνικών ικανοτήτων, καθώς και τη συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας για μη στρατιωτικούς σκοπούς, ιδίως στον κλάδο της έρευνας και ανάπτυξης, δ) τη θαλάσσια ασφάλεια, ε) μη στρατιωτικά δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που δεν είναι δημοσίως διαθέσιμα και δεν ανήκουν σε οντότητα η οποία τελεί υπό δημόσιο έλεγχο ή είναι κατά ποσοστό άνω του 50 % δημόσιας κυριότητας, στ) την αποκλειστική χρήση οντοτήτων που ανήκουν ή ελέγχονται αποκλειστικά ή από κοινού από νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει ιδρυθεί ή συσταθεί βάσει του δικαίου κράτους μέλους ή χώρας εταίρου, ζ) τις διπλωματικές αντιπροσωπείες της Ένωσης, των κρατών μελών και των χωρών εταίρων, συμπεριλαμβανομένων των αντιπροσωπειών, των πρεσβειών και των αποστολών, η) την εξασφάλιση της κυβερνοασφάλειας και της ασφάλειας των πληροφοριών για φυσικά και νομικά πρόσωπα, οντότητες και φορείς στη Ρωσία, εξαιρουμένης της κυβέρνησής της και των επιχειρήσεων που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτήν.

[…]

5. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου και με την επιφύλαξη των απαιτήσεων άδειας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιτρέπουν την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης ή την παροχή συναφούς τεχνικής ή χρηματοδοτικής βοήθειας, για μη στρατιωτική χρήση και για μη στρατιωτικό τελικό χρήστη, αφού διαπιστώσουν ότι τα εν λόγω αγαθά ή τεχνολογίες ή η συναφής τεχνική ή χρηματοδοτική βοήθεια οφείλονται βάσει συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από την 26η Φεβρουαρίου 2022 ή βάσει συμπληρωματικών συμβάσεων αναγκαίων για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η άδεια ζητείται πριν από την 1η Μαΐου 2022.»

11 Το άρθρο 3, παράγραφος 7, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπει τα ακόλουθα:

«Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με τις αιτήσεις άδειας σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5, οι αρμόδιες αρχές δεν χορηγούν άδεια εάν έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι:

i) ο τελικός χρήστης μπορεί να είναι στρατιωτικός τελικός χρήστης, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας που ορίζεται στο παράρτημα IV ή ότι τα αγαθά μπορεί να έχουν στρατιωτική τελική χρήση, εκτός αν η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή αγαθών και τεχνολογιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή η παροχή συναφούς τεχνικής ή χρηματοδοτικής βοήθειας επιτρέπεται δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχείο α) του άρθρου 3β.»

12 Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, της ως άνω αποφάσεως ορίζει τα εξής:

«1. Απαγορεύεται η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή, άμεσα ή έμμεσα, αγαθών και τεχνολογιών που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη στρατιωτική και τεχνολογική ενίσχυση της Ρωσίας ή στην ανάπτυξη του τομέα της άμυνας και της ασφάλειάς της, ανεξαρτήτως εάν προέρχονται από την Ένωση ή όχι, σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία ή προς χρήση στη Ρωσία.»

13 Στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου 3α επαναλαμβάνεται το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε.

14 Στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου 3α επαναλαμβάνεται το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 7, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε.

15 Το άρθρο 3β, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, ορίζει τα εξής:

«Όσον αφορά τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις οντότητες ή τους φορείς που απαριθμούνται στο παράρτημα IV, κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 3 και 3α της παρούσας απόφασης, και με την επιφύλαξη των απαιτήσεων άδειας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να επιτρέπουν την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή των αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης και των αγαθών και τεχνολογιών που αναφέρονται στο άρθρο 3α της παρούσας απόφασης, ή την παροχή συναφούς τεχνικής ή χρηματοδοτικής βοήθειας, μόνον αφού διαπιστώσουν ότι:

α) τα εν λόγω αγαθά ή τεχνολογίες ή η συναφής τεχνική ή χρηματοδοτική βοήθεια απαιτούνται για την επείγουσα πρόληψη ή τον επείγοντα μετριασμό συμβάντος που είναι πιθανό να έχει σοβαρό και σημαντικό αντίκτυπο στην ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια ή στο περιβάλλον· ή

β) τα εν λόγω αγαθά ή τεχνολογίες ή η συναφής τεχνική ή χρηματοδοτική βοήθεια οφείλονται βάσει συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από τις 26 Φεβρουαρίου 2022 ή βάσει συμπληρωματικών συμβάσεων αναγκαίων για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η άδεια ζητείται πριν από την 1η Μαΐου 2022.»

16 Το άρθρο 2, παράγραφοι 1, 2, 4 και 5, και το άρθρο 2α, παράγραφοι 1, 2, 4 και 5, του κανονισμού 833/2014, όπως τροποποιήθηκε, επαναλαμβάνουν, κατ' ουσίαν, το γράμμα, αντιστοίχως, του άρθρου 3, παράγραφοι 1, 2, 4 και 5, και του άρθρου 3α, παράγραφοι 1, 2, 4 και 5, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε. Ομοίως, το άρθρο 2, παράγραφος 7, το άρθρο 2α, παράγραφος 7, και το άρθρο 2β του κανονισμού 833/2014, όπως τροποποιήθηκε, αναπαράγουν, κατ' ουσίαν, το περιεχόμενο, αντιστοίχως, του άρθρου 3, παράγραφος 7, του άρθρου 3α, παράγραφος 7, και του άρθρου 3β της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε.

17 Στις 25 Φεβρουαρίου 2023 το Συμβούλιο εξέδωσε τις αρχικές πράξεις και η επωνυμία της προσφεύγουσας καταχωρίσθηκε στο σημείο 499 των επίμαχων καταλόγων καθεμίας από τις πράξεις αυτές.

18 Κατά την αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως 2023/434, η οποία επαναλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού 2023/427, «96 καταχωρίσεις [προστέθηκαν στους επίμαχους καταλόγους], δηλαδή στο[υς καταλόγους] των οντοτήτων που υποστηρίζουν άμεσα το στρατιωτικοβιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσίας στον επιθετικό του πόλεμο κατά της Ουκρανίας, στις οποίες επιβάλλονται αυστηρότεροι εξαγωγικοί περιορισμοί όσον αφορά τα αγαθά και τις τεχνολογίες διπλής χρήσης, καθώς και τα αγαθά και τις τεχνολογίες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην τεχνολογική ενίσχυση του ρωσικού τομέα άμυνας και ασφάλειας».

19 Με έγγραφο της 1ης Μαρτίου 2023, η προσφεύγουσα ζήτησε από το Συμβούλιο να της παράσχει τις πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε η λήψη των περιοριστικών μέτρων εις βάρος της. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να υποβάλει παρατηρήσεις και να ζητήσει από το Συμβούλιο την επανεξέταση της αποφάσεώς του περί εγγραφής της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους.

20 Ελλείψει απαντήσεως του Συμβουλίου, η προσφεύγουσα, με έγγραφο της 17ης Μαρτίου 2023, επανέλαβε το αίτημά της.

21 Με έγγραφο της 31ης Μαρτίου 2023, το Συμβούλιο ανέφερε ότι δεν υπείχε υποχρέωση να κοινοποιήσει στα πρόσωπα και στις οντότητες που περιλαμβάνονταν στους επίμαχους καταλόγους την αιτιολογία για την καταχώρισή τους σε αυτούς και ότι όλες οι πληροφορίες που δικαιολογούν την εγγραφή της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους καταλόγους περιλαμβάνονται στα άρθρα 3 και 3β της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, στα άρθρα 2, 2α και 2β του κανονισμού 833/2014, όπως τροποποιήθηκε, καθώς και στην αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως 2023/434 και στην αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού 2023/427.

II. Μεταγενέστερα της ασκήσεως της προσφυγής πραγματικά περιστατικά

22 Δυνάμει της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2023/1217 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουνίου 2023, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2023, L 159 I, σ. 451), και του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1214 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουνίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού 833/2014 (ΕΕ 2023, L 159 I, σ. 1), οι επίμαχοι κατάλογοι τροποποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, με την προσθήκη του ακόλουθου εισαγωγικού κειμένου:

«Το παρόν παράρτημα περιλαμβάνει φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς που είναι στρατιωτικοί τελικοί χρήστες, αποτελούν μέρος του στρατιωτικοβιομηχανικού συμπλέγματος της Ρωσίας ή έχουν εμπορικούς ή άλλους δεσμούς με τον τομέα άμυνας και ασφάλειας της Ρωσίας ή τον στηρίζουν με άλλον τρόπο. Αυτά τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οι οντότητες ή οι φορείς συμβάλλουν στη στρατιωτική και τεχνολογική βελτίωση της Ρωσίας ή στην ανάπτυξη του τομέα άμυνας και ασφάλειάς της. Περιλαμβάνουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς σε τρίτες χώρες εκτός της Ρωσίας. Η συμπερίληψή τους στο παρόν παράρτημα δεν συνεπάγεται τον καταλογισμό ευθύνης για τις πράξεις τους στη δικαιοδοσία στην οποία δραστηριοποιούνται.»

23 Στις 20 Ιουλίου 2023 το Συμβούλιο εξέδωσε την πράξη του Ιουλίου 2023.

24 Στις 24 Ιουλίου 2023 το Συμβούλιο απέστειλε στην προσφεύγουσα έγγραφο με το οποίο την ενημέρωνε για την παράταση της ισχύος των επίμαχων περιοριστικών μέτρων εις βάρος της.

25 Στις 30 Νοεμβρίου 2023 η προσφεύγουσα απηύθυνε έγγραφο στο Συμβούλιο, ζητώντας του να επανεξετάσει την απόφασή του περί παρατάσεως των εν λόγω μέτρων καθώς και πρόσβαση σε όλα τα σχετικά έγγραφα.

26 Στις 29 Ιανουαρίου 2024 το Συμβούλιο εξέδωσε την πράξη του Ιανουαρίου 2024, με την οποία η επωνυμία της προσφεύγουσας εξακολούθησε να περιλαμβάνεται στους επίμαχους καταλόγους.

27 Στις 30 Ιανουαρίου 2024 το Συμβούλιο απάντησε στο από 30 Νοεμβρίου 2023 έγγραφο της προσφεύγουσας.

III. Αιτήματα των διαδίκων

28 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες πράξεις, κατά το μέρος που με τις πράξεις αυτές η επωνυμία της καταχωρίζεται και διατηρείται στους επίμαχους καταλόγους·

– να ορίσει ότι το Συμβούλιο φέρει τα δικαστικά έξοδα της παρούσας διαδικασίας και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα δικαστικά έξοδα που σχετίζονται με την παρέμβασή της.

29 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– επικουρικώς, σε περίπτωση ακυρώσεως των προσβαλλομένων πράξεων, να διατηρήσει σε ισχύ τα διαχρονικά αποτελέσματά τους μέχρι την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την άσκηση αναιρέσεως που προβλέπεται στο άρθρο 56, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή, εφόσον ασκηθεί αναίρεση, μέχρι την ενδεχόμενη απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως·

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

IV. Σκεπτικό

A. Επί του παραδεκτού των συμπληρωματικών αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισε η προσφεύγουσα

30 Με έγγραφο της 19ης Ιουνίου 2024 η προσφεύγουσα προσκόμισε, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή αμφισβητούν το παραδεκτό των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων.

31 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, κατ’ εξαίρεση, οι κύριοι διάδικοι μπορούν επίσης να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προτείνουν αποδεικτικά μέσα πριν από την περάτωση της προφορικής διαδικασίας ή πριν από την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου να αποφανθεί επί της διαφοράς χωρίς διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας, εφόσον δικαιολογήσουν την καθυστέρηση αυτή.

32 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει στοιχεία ικανά να δικαιολογήσουν την εκπρόθεσμη προσκόμιση των επίμαχων συμπληρωματικών αποδεικτικών στοιχείων, τα οποία έχουν τη μορφή εγγράφων.

33 Όπως επισημαίνει το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, όλα τα έγγραφα αυτά, πλην εκείνων που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα AE.9 και AE.11, δημοσιεύθηκαν ή χορηγήθηκαν πριν από την κατάθεση του δικογράφου της προσφυγής. Όσον αφορά το έγγραφο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα AE.9, πρόκειται για άδεια χορηγηθείσα στην προσφεύγουσα στις 9 Νοεμβρίου 2023. Ομοίως, το έγγραφο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα AE.11 φέρει ημερομηνία 27 Οκτωβρίου 2023 και απευθύνεται στην προσφεύγουσα κατόπιν αιτήματός της.

Επομένως, η προσφεύγουσα πρέπει να είχε λάβει γνώση των εγγράφων αυτών ήδη κατά την έκδοσή τους και μπορούσε να τα έχει προσκομίσει, το αργότερο, συνημμένα στο δεύτερο υπόμνημα προσαρμογής.

34 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα δεν δικαιολόγησε, κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, την εκπρόθεσμη προσκόμιση των συμπληρωματικών αποδεικτικών στοιχείων που υποβλήθηκαν στις 19 Ιουνίου 2024. Ως εκ τούτου, τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία είναι απαράδεκτα και δεν θα ληφθούν υπόψη από το Γενικό Δικαστήριο κατά την εξέταση της υπό κρίση προσφυγής.

Β. Επί της ουσίας

35 Η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως, εκ των οποίων ο πρώτος αφορά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος για αποτελεσματική δικαστική προστασία, ο δεύτερος παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, ο τρίτος πλάνη εκτιμήσεως και ο τέταρτος παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

36 Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να εξετάσει κατ’ αρχάς τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως και στη συνέχεια τον πρώτο, τον τρίτο και τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως.

1. Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως

37 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι το Συμβούλιο ουδένα εξατομικευμένο λόγο παρέθεσε, ο οποίος να δικαιολογεί την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους, ούτε της γνωστοποίησε τους ειδικούς λόγους βάσει των οποίων έκρινε ότι η προσφεύγουσα είναι οντότητα που υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα, με αποτέλεσμα να της είναι αδύνατον να γνωρίζει τους λόγους για την καταχώριση της επωνυμίας της στους καταλόγους αυτούς.

38 Κατά την προσφεύγουσα, η αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως 2023/434, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 7, το άρθρο 3α, παράγραφος 7, και το άρθρο 3β της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, όπου παραπέμπει το Συμβούλιο στα υπομνήματά του, δεν της παρέχουν τη δυνατότητα να κατανοήσει τους λόγους για την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους. Ουδόλως προκύπτει αν η επωνυμία της καταχωρίστηκε λόγω του ότι παρέχει αγαθά και τεχνολογίες διπλής χρήσης ή αγαθά και τεχνολογίες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη στρατιωτική και τεχνολογική ενίσχυση της Ρωσίας ή στην ανάπτυξη του τομέα της άμυνας και της ασφάλειας.

39 Η προσφεύγουσα διευκρινίζει επίσης ότι η υπό κρίση υπόθεση διαφέρει από τις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκε η νομολογία που παραθέτει το Συμβούλιο.

40 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά.

41 Κατά το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, «[ο]ι νομικές πράξεις αιτιολογούνται». Επιπλέον, κατά το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), το δικαίωμα χρηστής διοίκησης περιλαμβάνει ιδίως «την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της».

42 Υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως των βλαπτικών πράξεων, η οποία αποτελεί αναγκαία προέκταση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, έχει ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η πράξη είναι όντως βάσιμη ή αν ενδεχομένως ενέχει πλημμέλεια δυνάμενη να αποτελέσει λόγο προσβολής του κύρους της ενώπιον του δικαστή της Ένωσης και, αφετέρου, να παράσχει στον τελευταίο τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας της πράξης αυτής (βλ. απόφαση της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψη 102 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

43 Κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 296 ΣΛΕΕ και από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του Χάρτη αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της προσβαλλόμενης πράξης και στο πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε. Πρέπει να καταδεικνύει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, ούτως ώστε ο ενδιαφερόμενος να γνωρίζει τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το αρμόδιο δικαστήριο να μπορεί να ασκήσει τον έλεγχό του. Η απαίτηση αιτιολογίας πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης (βλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, DenizBank κατά Συμβουλίου, T-798/14, EU:T:2018:546, σκέψη 70 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

44 Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον ο επαρκής χαρακτήρας μιας αιτιολογίας πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν το οικείο ζήτημα. Συγκεκριμένα, αφενός, μια βλαπτική πράξη κρίνεται επαρκώς αιτιολογημένη εφόσον έχει εκδοθεί εντός πλαισίου γνωστού στον ενδιαφερόμενο, το οποίο του παρέχει τη δυνατότητα να κατανοήσει το περιεχόμενο του ληφθέντος εις βάρος του μέτρου. Αφετέρου, ο βαθμός ακρίβειας της αιτιολογίας μιας πράξης πρέπει να είναι ανάλογος των υλικών δυνατοτήτων και των τεχνικών συνθηκών ή της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να εκδοθεί (βλ. αποφάσεις της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψεις 103 και 104 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 20ής Σεπτεμβρίου 2023, Mordashov κατά Συμβουλίου, T-248/22, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:573, σκέψεις 46 και 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

45 Επισημαίνεται ότι, εν προκειμένω, οι κρίσιμες διατάξεις των προσβαλλομένων πράξεων συνιστούν, έναντι της προσφεύγουσας, περιοριστικά μέτρα ατομικού χαρακτήρα (πρβλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Almaz-Antey κατά Συμβουλίου, T-515/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:545, σκέψη 86).

46 Πάντως, η νομολογία έχει διευκρινίσει ότι η αιτιολογία πράξης του Συμβουλίου περί επιβολής περιοριστικού μέτρου δεν πρέπει μόνο να προσδιορίζει τη νομική βάση του μέτρου αυτού, αλλά και τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο εκτίμησε, κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, ότι έπρεπε να επιβληθούν τέτοια μέτρα στον θιγόμενο (απόφαση της 3ης Ιουλίου 2014, National Iranian Tanker Company κατά Συμβουλίου, T-565/12, EU:T:2014:608, σκέψη 38· πρβλ. επίσης απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence κατά Συμβουλίου, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:25, σκέψη 55).

47 Κατά πρώτον, υπενθυμίζεται ότι όλα τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα εντάσσονται –στο γνωστό στην προσφεύγουσα– πλαίσιο διεθνούς έντασης που προηγήθηκε της έκδοσης των κρίσιμων διατάξεων της αποφάσεως 2014/512, οι οποίες υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 9 έως 16 ανωτέρω. Από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 8 της αποφάσεως 2014/512 προκύπτει ότι δεδηλωμένος σκοπός των μέτρων αυτών είναι να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας

που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης. Συνεπώς, η απόφαση 2014/512 παρουσιάζει τη γενική κατάσταση που οδήγησε στην έκδοσή της και τους γενικούς στόχους που επιδιώκει (πρβλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 123).

48 Κατά δεύτερον, επισημαίνεται ότι το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, και το άρθρο 3α, παράγραφοι 1 και 2, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπουν, υπό τους όρους που καθορίζονται στις διατάξεις αυτές, την απαγόρευση της πώλησης, προμήθειας, μεταβίβασης ή εξαγωγής αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης και την απαγόρευση παροχής τεχνικής βοήθειας, υπηρεσιών διαμεσολάβησης ή άλλων υπηρεσιών, καθώς και την απαγόρευση παροχής χρηματοδότησης ή χρηματοδοτικής βοήθειας σε σχέση με τα αναφερόμενα αγαθά και τεχνολογίες σε οποιοδήποτε πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 7, και το άρθρο 3α, παράγραφος 7, της εν λόγω αποφάσεως, κατ' ουσίαν, δεν χορηγείται άδεια κατά παρέκκλιση από τις ως άνω απαγορεύσεις, όταν ο τελικός χρήστης μπορεί να είναι στρατιωτικός τελικός χρήστης, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας που ορίζεται στο παράρτημα IV ή όταν τα εν λόγω αγαθά μπορεί να έχουν στρατιωτική τελική χρήση.

49 Συναφώς, από την αιτιολογική σκέψη 12 της αποφάσεως 2022/327, με την οποία τροποποιήθηκαν το άρθρο 3 και το άρθρο 3α της αποφάσεως 2014/512, προκύπτει ότι το Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της κατάστασης στην Ουκρανία, έκρινε σκόπιμη τη θέσπιση περαιτέρω περιοριστικών μέτρων ως απάντηση στις αποσταθεροποιητικές ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο έκρινε ότι πρέπει να προβλεφθούν πρόσθετοι περιορισμοί όσον αφορά την εξαγωγή, την προμήθεια ή τη μεταβίβαση αγαθών διπλής χρήσης και ορισμένων αγαθών και τεχνολογιών που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην τεχνολογική βελτίωση του τομέα της άμυνας και της ασφάλειας της Ρωσίας.

50 Επιπλέον, από την αιτιολογική σκέψη 5 της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2022/430 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2022, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2022, L 87 I, σ. 56), προκύπτει ότι, λαμβανομένης υπόψη της επιδείνωσης της κατάστασης στην Ουκρανία, το Συμβούλιο έκρινε αναγκαία την ενίσχυση των εξαγωγικών περιορισμών όσον αφορά τα αγαθά διπλής χρήσης καθώς και τα αγαθά που αναφέρονται στο άρθρο 3α της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε.

51 Επιπλέον, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 18 ανωτέρω, από την αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως 2023/434 καθώς και από την αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού 2023/427 προκύπτει ότι στους επίμαχους καταλόγους προστέθηκαν 96 καταχωρίσεις, μεταξύ των οποίων και εκείνη της προσφεύγουσας, οι οποίες αφορούν οντότητες που υποστηρίζουν άμεσα το στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας στον επιθετικό του πόλεμο κατά της Ουκρανίας.

52 Όσον αφορά τις πράξεις του Ιουλίου 2023 και του Ιανουαρίου 2024 (στο εξής από κοινού: πράξεις περί διατηρήσεως), η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από τη διατύπωση του εισαγωγικού κειμένου στο παράρτημα IV της αποφάσεως 2014/512 και του κανονισμού 833/2014, όπως τροποποιήθηκαν, αντιστοίχως, με την απόφαση 2023/1217 και τον κανονισμό 2023/1214, κείμενο που παρατίθεται στη σκέψη 22 ανωτέρω.

53 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι ειδικοί και συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους το Συμβούλιο εκτίμησε, κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, ότι έπρεπε να επιβληθούν τα επίμαχα μέτρα στην προσφεύγουσα, κατά την έννοια της προμνησθείσας στη σκέψη 46 νομολογίας, αντιστοιχούν εν προκειμένω στα κριτήρια που καθορίζονται στις σχετικές διατάξεις των προσβαλλομένων πράξεων.

54 Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα καταχωρίσθηκε στους επίμαχους καταλόγους για τον λόγο ότι πληρούσε τις ειδικές και συγκεκριμένες προϋποθέσεις που προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις και στις αιτιολογικές σκέψεις των προσβαλλομένων πράξεων, ήτοι το γεγονός ότι θεωρείται οντότητα που υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα.

55 Συναφώς, διευκρινίζεται ότι η επίκληση των ίδιων εκτιμήσεων για τη λήψη περιοριστικών μέτρων κατά πλειόνων προσώπων δεν αποκλείει το ενδεχόμενο οι εκτιμήσεις αυτές να ικανοποιούν την απαίτηση ειδικής αιτιολόγησης για καθένα από τα θιγόμενα πρόσωπα (βλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Vnesheconombank κατά Συμβουλίου, T-737/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:543, σκέψη 76 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

56 Πράγματι, όπως υπομνήσθηκε στις σκέψεις 18 και 51 ανωτέρω, από την αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως 2023/434 και από την αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού 2023/427 προκύπτει ότι στους επίμαχους καταλόγους προστέθηκαν 96 καταχωρίσεις. Στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη 10 διευκρινίζεται ότι στους καταλόγους αυτούς καταχωρίσθηκαν «οντ[ότητες] που υποστηρίζουν άμεσα το στρατιωτικοβιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσίας στον επιθετικό του πόλεμο κατά της Ουκρανίας, στις οποίες επιβάλλονται αυστηρότεροι εξαγωγικοί περιορισμοί όσον αφορά τα αγαθά και τις τεχνολογίες διπλής χρήσης, καθώς και τα αγαθά και την τεχνολογία που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην τεχνολογική ενίσχυση του ρωσικού τομέα άμυνας και ασφάλειας». Οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται στο άρθρο 3, παράγραφος 7, και στο άρθρο 3α, παράγραφος 7, της εν λόγω αποφάσεως.

57 Πάντως, με δεδομένο το υφιστάμενο κατά τον χρόνο θέσπισης των επίμαχων περιοριστικών μέτρων πολιτικό πλαίσιο και τη σημασία της αποτροπής της αγοράς αγαθών διπλής χρήσης ή των αγαθών που ορίζονται στο άρθρο 3α της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, από οντότητες που υποστηρίζουν άμεσα το στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας στον επιθετικό του πόλεμο κατά της Ουκρανίας, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού των μέτρων αυτών, ο οποίος συνίσταται στην αύξηση του κόστους των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας και στην προώθηση της ειρηνικής επίλυσης της κρίσης, η επιλογή του Συμβουλίου να θεσπίσει τέτοια μέτρα κατά οντοτήτων που ανήκουν στον τομέα των τηλεπικοινωνιών γίνεται εύκολα αντιληπτή υπό το φως του δεδηλωμένου σκοπού των εν λόγω μέτρων (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Almaz-Antey κατά Συμβουλίου, T-515/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:545, σκέψη 96 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

58 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της επιβολής των πρόσθετων περιορισμών που προβλέπονται στο άρθρο 3, παράγραφος 7, και στο άρθρο 3α, παράγραφος 7, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να αντιληφθεί ότι καταχωρίσθηκε στους επίμαχους καταλόγους διότι θεωρείται οντότητα που υποστηρίζει άμεσα το στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσίας στον επιθετικό του πόλεμο κατά της Ουκρανίας, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ήταν ένας από τους κύριους φορείς κινητής τηλεφωνίας και τηλεπικοινωνιών στη Ρωσία, καθώς και του υφισταμένου κατά τη θέσπιση των προσβαλλομένων πράξεων πολιτικού πλαισίου.

59 Συναφώς, όπως προβάλλει το Συμβούλιο στα υπομνήματά του, στην προσφεύγουσα επιβλήθηκαν περιορισμοί όσον αφορά τα αγαθά διπλής χρήσης και ορισμένα αγαθά και τεχνολογίες που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην τεχνολογική ενίσχυση του ρωσικού τομέα άμυνας και ασφάλειας, ούτως ώστε η προσφεύγουσα να μην μπορεί να αγοράσει τα αγαθά αυτά και, με τη χρήση τους, να συμβάλει στην επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας, είτε διά της παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στον ρωσικό στρατό είτε διά της προσφοράς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε μη στρατιωτικούς πελάτες στις κατεχόμενες από τη Ρωσική Ομοσπονδία περιοχές της Ουκρανίας.

60 Ομοίως, ο λόγος που δικαιολογεί την παράταση των μέτρων αυτών, μέσω των πράξεων περί διατηρήσεως, μπορεί να γίνει εύκολα αντιληπτός υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 2 και 3 των πράξεων αυτών καθώς και του εισαγωγικού κειμένου του παραρτήματος IV, που επαναλαμβάνουν την καταδίκη του επιθετικού πολέμου της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας. Λόγω της συνέχισης των παράνομων ενεργειών, πρέπει να διατηρηθούν τα επιβληθέντα μέτρα και να ληφθούν πρόσθετα μέτρα.

61 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι το Συμβούλιο δεν παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως και, ως εκ τούτου, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

2. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος για αποτελεσματική δικαστική προστασία

α) Επί του παραδεκτού

62 Χωρίς να προβάλλει ρητώς ένσταση απαραδέκτου, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως είναι ανακόλουθος και θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας.

63 Επισημαίνεται εξαρχής ότι, σύμφωνα με το άρθρο 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς, τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που προβάλλονται καθώς και συνοπτική έκθεση των εν λόγω ισχυρισμών, τα δε στοιχεία αυτά πρέπει να είναι αρκούντως σαφή και ακριβή ώστε να μπορούν ο μεν καθού διάδικος να προετοιμάσει την άμυνά του, το δε Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον δικαστικό του έλεγχο, ενδεχομένως χωρίς να χρειαστεί πρόσθετα στοιχεία (απόφαση της 7ης Μαρτίου 2017, United Parcel Service κατά Επιτροπής, T-194/13, EU:T:2017:144, σκέψη 191).

64 Υπενθυμίζεται επίσης ότι, για να είναι παραδεκτή προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, πρέπει τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται να προκύπτουν τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το κείμενο του σχετικού δικογράφου (απόφαση της 7ης Μαρτίου 2017, United Parcel Service κατά Επιτροπής, T-194/13, EU:T:2017:144, σκέψη 192).

65 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα πραγματικά περιστατικά και τα νομικά στοιχεία επί των οποίων η προσφεύγουσα στηρίζει την επιχειρηματολογία της γίνονται κατανοητά από την ανάγνωση του δικογράφου της προσφυγής. Συγκεκριμένα, το δικόγραφο της προσφυγής εκθέτει τα νομικά στοιχεία τα οποία προβάλλει η προσφεύγουσα καθώς και, συνοπτικώς μεν, πλην όμως επαρκώς, τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται, μεταξύ άλλων, τα αφορώντα το γεγονός ότι ουδέποτε ενημερώθηκε ούτε έτυχε ακροάσεως όσον αφορά την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους. Ομοίως, το Συμβούλιο ήταν σε θέση, με τα υπομνήματά του, να

απαντήσει στην επιχειρηματολογία αυτή. Το Γενικό Δικαστήριο ήταν επίσης σε θέση να προσδιορίσει την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως είναι παραδεκτός.

β) Επί της ουσίας

66 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι το Συμβούλιο παρέβη την υποχρέωση κοινοποίησης και προσέβαλε το δικαίωμά της να τύχει ακροάσεως. Αναφέρει ότι δεν ενημερώθηκε για την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους και ότι το Συμβούλιο δεν προέβη ούτε σε δημοσίευση ανακοίνωσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ούτε σε ατομική κοινοποίηση των προσβαλλομένων πράξεων.

67 Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο δεν της παρέσχε τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις και ότι η κοινοποίηση των αποδεικτικών στοιχείων προς στήριξη της καταχώρισής της στους επίμαχους καταλόγους, η οποία πραγματοποιήθηκε μόνον διά του υπομνήματος αντικρούσεως, είναι παράνομη.

68 Με τα υπομνήματα προσαρμογής η προσφεύγουσα προσθέτει ότι ούτε κατά την έκδοση των πράξεων περί διατηρήσεως της παρασχέθηκε η δυνατότητα από το Συμβούλιο να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί της ανανέωσης της ισχύος των εις βάρος της περιοριστικών μέτρων και ότι τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να κηρυχθούν απαράδεκτα στο πλαίσιο εξακρίβωσης του βασίμου των προσβαλλομένων πράξεων. Επικουρικώς, η προσφεύγουσα αναφέρει, στο πρώτο υπόμνημα προσαρμογής, ότι, στην περίπτωση κατά την οποία το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι το Συμβούλιο δεν όφειλε να της γνωστοποιήσει, πριν από την έκδοση της πράξης του Ιουλίου 2023, την πρόθεσή του να διατηρήσει την επωνυμία της στους επίμαχους καταλόγους και να της διαβιβάσει τα στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η πράξη αυτή, προβάλλει ένσταση περί ελλείψεως νομιμότητας της αποφάσεως 2014/512 και του κανονισμού 833/2014, δυνάμει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ.

69 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά.

70 Υπενθυμίζεται ότι το δικαίωμα ακροάσεως σε κάθε διαδικασία, κατά το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δικαιωμάτων άμυνας, διασφαλίζει σε όλους τη δυνατότητα να καθιστούν λυσιτελώς και αποτελεσματικώς γνωστή την άποψή τους, κατά τη διάρκεια διοικητικής διαδικασίας και πριν από την έκδοση οποιασδήποτε αποφάσεως δυνάμενης να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά τους (πρβλ. απόφαση της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψη 75 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

71 Στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά την έκδοση αποφάσεως περί καταχωρίσεως του ονόματος ενός προσώπου σε κατάλογο που προσαρτάται ως παράρτημα σε πράξη επιβολής περιοριστικών μέτρων, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας επιβάλλει στην αρμόδια αρχή της Ένωσης να κοινοποιήσει στον ενδιαφερόμενο τους εις βάρος του λόγους και τα εις βάρος του στοιχεία στα οποία η εν λόγω αρχή προτίθεται να στηρίξει την απόφασή της. Κατά την κοινοποίηση αυτή, η αρμόδια αρχή της Ένωσης πρέπει να παρέχει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή του επί της αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη εις βάρος του (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 111 και 112).

72 Το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη δέχεται, εντούτοις, περιορισμούς κατά την άσκηση των δικαιωμάτων που αυτό κατοχυρώνει, εφόσον ο σχετικός περιορισμός σέβεται το ουσιώδες περιεχόμενο του οικείου θεμελιώδους δικαιώματος και εφόσον, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, ο περιορισμός αυτός είναι αναγκαίος και εξυπηρετεί όντως σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει επανειλημμένως ότι τα δικαιώματα άμυνας μπορούν να υπόκεινται σε περιορισμούς ή παρεκκλίσεις, ιδίως δε στον τομέα των περιοριστικών μέτρων που λαμβάνονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (βλ. απόφαση της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψη 77 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

73 Εξάλλου, η ύπαρξη προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις ειδικές περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης υπόθεσης, σε συνάρτηση, μεταξύ άλλων, με τη φύση της οικείας πράξης, το πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε, καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 102 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

74 Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι ο δικαστής της Ένωσης διακρίνει μεταξύ, αφενός, της αρχικής καταχώρισης του ονόματος ενός προσώπου στους επίμαχους καταλόγους και, αφετέρου, της διατήρησης του ονόματος του προσώπου αυτού στους εν λόγω καταλόγους (πρβλ. απόφαση της 30ής Απριλίου 2015, Al-Chihabi κατά Συμβουλίου, T-593/11, EU:T:2015:249, σκέψη 40).

75 Υπό το πρίσμα αυτών των αρχών της νομολογίας πρέπει να εξετασθεί ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως.

1) Επί των αρχικών πράξεων

76 Κατά πρώτον, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το Συμβούλιο όφειλε να της κοινοποιήσει ατομικώς τις προσβαλλόμενες πράξεις, καθόσον με αυτές προβλέπονται περιοριστικά μέτρα εις βάρος της, επισημαίνεται ότι η έλλειψη ατομικής κοινοποίησης των προσβαλλομένων πράξεων, μολονότι μπορεί να επηρεάζει το χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας άσκησης προσφυγής, εντούτοις δεν δικαιολογεί αφ' εαυτής την ακύρωση των επίμαχων πράξεων. Συναφώς, η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα επιχείρημα προκειμένου να αποδείξει ότι, εν προκειμένω, η έλλειψη ατομικής κοινοποίησης των πράξεων αυτών είχε ως συνέπεια προσβολή των δικαιωμάτων της ικανή να δικαιολογήσει την ακύρωσή τους, καθ' ο μέρος την αφορούν (πρβλ. απόφαση της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψη 82 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

77 Κατά δεύτερον, υπενθυμίζεται ότι, όσον αφορά τον σεβασμό του δικαιώματος ακροάσεως, από τη νομολογία προκύπτει ότι, οσάκις πρόκειται για την αρχική απόφαση περί καταχωρίσεως του ονόματος προσώπου ή οντότητας σε κατάλογο προσώπων και οντοτήτων των οποίων δεσμεύονται τα κεφάλαια, το Συμβούλιο δεν υποχρεούται να γνωστοποιήσει προηγουμένως στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την ενδιαφερόμενη οντότητα τους λόγους στους οποίους προτίθεται να στηρίξει την εν λόγω εγγραφή. Ειδικότερα, προκειμένου να μη θιγεί η αποτελεσματικότητά του, ένα τέτοιο μέτρο πρέπει, ως εκ της φύσεώς του, να είναι αιφνιδιαστικό και να μπορεί να εφαρμοσθεί αμέσως. Κατόπιν αιτήματος προς το Συμβούλιο, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή η ενδιαφερόμενη οντότητα έχει επίσης το δικαίωμα να υποστηρίξει την άποψή του/της σε σχέση με τα στοιχεία αυτά και αφού εκδοθεί η πράξη (βλ. απόφαση της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψη 80 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

78 Τέτοια παρέκκλιση από το θεμελιώδες δικαίωμα ακροάσεως κατά τη διάρκεια διαδικασίας πριν από την έκδοση περιοριστικού μέτρου δικαιολογείται από την αναγκαιότητα να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων δέσμευσης κεφαλαίων και, εν τέλει, από επιτακτικούς λόγους αναγόμενους στην ασφάλεια ή απορρέοντες από τις διεθνείς σχέσεις της Ένωσης και των κρατών μελών της (βλ. απόφαση της 27ης Ιουλίου 2022, RT France κατά Συμβουλίου, T-125/22, EU:T:2022:483, σκέψη 81 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

79 Υπενθυμίζεται άλλωστε ότι ούτε οι σχετικές διατάξεις των πράξεων επιβολής περιοριστικών μέτρων ούτε η γενική αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας παρέχουν στους ενδιαφερομένους δικαίωμα επίσημης ακροάσεως, καθότι αρκεί η δυνατότητα υποβολής γραπτών παρατηρήσεων (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Amisi Kumba κατά Συμβουλίου, T-163/18, EU:T:2020:57, σκέψη 75 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

80 Εν προκειμένω, όπως προέβαλε το Συμβούλιο με τα υπομνήματά του και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επισημαίνεται ότι οι αρχικές πράξεις έπρεπε να είναι αιφνιδιαστικές προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά τους και να αποτραπεί το ενδεχόμενο η προσφεύγουσα, μεταξύ άλλων, να λάβει άδειες εξαγωγής των αγαθών και τεχνολογιών που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 3α της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, ή να συνάψει συμβάσεις οι οποίες καθιστούν δυνατή την εφαρμογή μίας από τις εξαιρέσεις του άρθρου 3β, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως. Συνεπώς, το Συμβούλιο δεν όφειλε να προβεί σε ακρόαση της προσφεύγουσας πριν από την αρχική καταχώρισή της, σύμφωνα με την προμνησθείσα στη σκέψη 79 νομολογία, όπερ συνεπάγεται ότι δεν υπήρξε προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως της προσφεύγουσας ως προς το ζήτημα αυτό.

81 Κατά τρίτον, όσον αφορά τη μη κοινοποίηση, από το Συμβούλιο, των λόγων που δικαιολογούν τη λήψη περιοριστικών μέτρων εις βάρος της προσφεύγουσας πριν από τη λήψη των επίμαχων περιοριστικών μέτρων, από την προμνησθείσα στη σκέψη 77 νομολογία προκύπτει ότι, κατόπιν αιτήματος της προσφεύγουσας, στο μέτρο που οι περιορισμοί που της επιβλήθηκαν δυνάμει των σχετικών διατάξεων των αρχικών πράξεων συνιστούν εις βάρος της περιοριστικά μέτρα ατομικού χαρακτήρα, το Συμβούλιο όφειλε να γνωστοποιήσει τους λόγους για την εφαρμογή των μέτρων αυτών εις βάρος της προσφεύγουσας αμέσως μετά την έκδοση των εν λόγω πράξεων.

82 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προστασίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, επιβάλλει να είναι ο ενδιαφερόμενος σε θέση να γνωρίζει τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η απόφαση που τον αφορά, είτε επειδή έχει διαβάσει την ίδια την απόφαση είτε επειδή του έχουν γνωστοποιηθεί οι λόγοι αυτοί κατόπιν αιτήματός του, χωρίς να θίγεται η εξουσία του αρμόδιου δικαστή να απαιτήσει από την οικεία αρχή να προβεί στη γνωστοποίησή τους, προκειμένου να παρασχεθεί στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να υπερασπισθεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι σκόπιμο να προσφύγει στον αρμόδιο δικαστή, καθώς και για να παρασχεθεί στον δικαστή πλήρως η δυνατότητα άσκησης του ελέγχου νομιμότητας της επίμαχης αποφάσεως (βλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 100 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

83 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία προκύπτει ότι, σε συνέχεια των εγγράφων της προσφεύγουσας της 1ης και της 17ης Μαρτίου 2023, το Συμβούλιο απάντησε, με έγγραφο της 31ης Μαρτίου 2023, ότι όλες οι πληροφορίες που δικαιολογούσαν την καταχώριση της επωνυμίας της στους επίμαχους

καταλόγους περιλαμβάνονται στην αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως 2023/434 και στα άρθρα 3 και 3β της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, καθώς και στην αιτιολογική σκέψη 4 και στα άρθρα 2, 2α και 2β του κανονισμού 833/2014, όπως τροποποιήθηκε.

84 Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι ο λόγος στον οποίο στηρίχθηκε το Συμβούλιο για την επιβολή των περιοριστικών μέτρων εις βάρος της προσφεύγουσας, ο οποίος περιλαμβάνεται στις σχετικές διατάξεις των ίδιων των αρχικών πράξεων, συνίσταται, κατ' ουσίαν, στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα είναι οντότητα που υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα.

85 Ως εκ τούτου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 58 ανωτέρω, η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να κατανοήσει τους λόγους για τους οποίους η επωνυμία της καταχωρίσθηκε στους επίμαχους καταλόγους, όπερ της παρέσχε τη δυνατότητα να υπερασπισθεί τα δικαιώματά της υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν ήταν σκόπιμο να προσφύγει στον αρμόδιο δικαστή, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 82 ανωτέρω.

2) Επί των πράξεων περί διατηρήσεως

86 Όσον αφορά απόφαση που συνίσταται στη διατήρηση σε ισχύ περιοριστικών μέτρων εις βάρος προσώπου στο οποίο είχαν ήδη επιβληθεί τα μέτρα, το Συμβούλιο υποχρεούται να κοινοποιήσει στο πρόσωπο αυτό τα στοιχεία που διαθέτει προς στήριξη της αποφάσεώς του και να του παράσχει τη δυνατότητα να καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή του επί της αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη εις βάρος του πριν από την έκδοση της αποφάσεως αυτής. Η τήρηση της διττής αυτής διαδικαστικής υποχρέωσης πρέπει να προηγείται της έκδοσης της εν λόγω αποφάσεως (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 111 έως 113 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

87 Ωστόσο, επισημαίνεται ότι το δικαίωμα ακροάσεως πριν από την έκδοση πράξεων με τις οποίες διατηρούνται σε ισχύ περιοριστικά μέτρα εις βάρος προσώπων στα οποία είχαν ήδη επιβληθεί τα μέτρα αυτά παρέχεται υποχρεωτικώς όταν το Συμβούλιο δέχεται εις βάρος των προσώπων αυτών νέα στοιχεία, όχι όμως όταν η εν λόγω διατήρηση στηρίζεται στους ίδιους λόγους βάσει των οποίων εκδόθηκε η αρχική πράξη επιβολής των επίμαχων περιοριστικών μέτρων (αποφάσεις της 28ης Ιουλίου 2016, Tomana κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-330/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:601, σκέψη 67, και της 7ης Ιουνίου 2023, Shakutin κατά Συμβουλίου, T-141/21, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:303, σκέψη 74).

88 Ειδικότερα, ακόμη και όταν η διατήρηση της καταχώρισης της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους, η οποία αποφασίζεται με τις πράξεις περί διατηρήσεως, στηρίζεται, όπως εν προκειμένω, στους ίδιους λόγους βάσει των οποίων εκδόθηκαν οι αρχικές πράξεις επιβολής των επίμαχων περιοριστικών μέτρων, το Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο, κατά την περιοδική επανεξέταση των περιοριστικών μέτρων που επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα, να της κοινοποιήσει, κατά περίπτωση, τα νέα στοιχεία βάσει των οποίων επικαιροποίησε τις πληροφορίες που αφορούν όχι μόνον την προσωπική κατάστασή της, αλλά και την κατάσταση στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα και να καλέσει την προσφεύγουσα να υποβάλει παρατηρήσεις επί των στοιχείων αυτών πριν από την έκδοση αποφάσεως περί διατηρήσεως (βλ. απόφαση της 7ης Ιουνίου 2023, Shakutin κατά Συμβουλίου, T-141/21, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:303, σκέψη 76 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

89 Εν προκειμένω, πάντως, η αιτιολογία των πράξεων περί διατηρήσεως δεν διαφέρει από εκείνη των αρχικών πράξεων, όπερ συνεπάγεται ότι το Συμβούλιο δεν υπείχε υποχρέωση ακροάσεως της προσφεύγουσας πριν από την έκδοσή τους βάσει της προμνησθείσας στη σκέψη 86 νομολογίας.

90 Ως εκ τούτου, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το Συμβούλιο κακώς δεν της κοινοποίησε την αιτιολογία των πράξεων περί διατηρήσεως πρέπει να απορριφθεί. Ομοίως, βάσει της προμνησθείσας στις σκέψεις 86 και 87 νομολογίας, το Συμβούλιο δεν όφειλε εν προκειμένω να ενημερώσει την προσφεύγουσα για την πρόθεσή του να διατηρήσει την επωνυμία της στους επίμαχους καταλόγους.

91 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι, αφενός, με έγγραφο της 24ης Ιουλίου 2023, το Συμβούλιο απάντησε στο από 13 Ιουνίου 2023 αίτημα της προσφεύγουσας περί διαγραφής της επωνυμίας της από τους επίμαχους καταλόγους. Στο έγγραφο αυτό, το Συμβούλιο επισήμανε ότι ο λόγος για την εγγραφή της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους εν λόγω καταλόγους, ήτοι το γεγονός ότι υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα στον επιθετικό του πόλεμο κατά της Ουκρανίας, αναφέρεται σαφώς στις σχετικές διατάξεις των πράξεων περί διατηρήσεως και στην αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως 2023/434. Δεδομένου ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα αποτελούσαν, κατ' ουσίαν, σύνοψη των επιχειρημάτων που εκτίθενται στο δικόγραφο της προσφυγής στην υπό κρίση υπόθεση, το Συμβούλιο παρέπεμψε την προσφεύγουσα στο υπόμνημα αντικρούσεως. Αφετέρου, το Συμβούλιο ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι είχε αποφασίσει να διατηρήσει την επωνυμία της στους επίμαχους καταλόγους και ότι μπορούσε να υποβάλει νέες παρατηρήσεις έως την 1η Δεκεμβρίου 2023.

92 Όσον αφορά την πράξη του Ιανουαρίου 2024, με έγγραφο της 30ής Ιανουαρίου 2024, το Συμβούλιο απάντησε στο από 6 Δεκεμβρίου 2023 έγγραφο της προσφεύγουσας, υπογραμμίζοντας ότι, για τους λόγους που εκτίθενται στις διατυπωθείσες με το πρώτο υπόμνημα προσαρμογής παρατηρήσεις, τα επιχειρήματα που προβάλλονται με το εν λόγω έγγραφο της 6ης Δεκεμβρίου 2023 είναι αβάσιμα.

93 Το Συμβούλιο, μεταξύ άλλων, υπενθύμισε αφενός ότι, ακόμη και αν δεν διέθετε χωριστό φάκελο αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την προσφεύγουσα, τούτο δεν σημαίνει ότι δεν γνώριζε, κατά τον χρόνο της εγγραφής της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους, τις εν γένει διαθέσιμες στο κοινό πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τις προηγούμενες συμβάσεις της με τον ρωσικό στρατό και, αφετέρου, ότι τα ζητηθέντα έγγραφα είχαν ήδη κοινοποιηθεί στην προσφεύγουσα ως παράρτημα του υπομνήματος αντικρούσεως στην υπό κρίση υπόθεση.

94 Επιπλέον, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας, με το οποίο προσάπτεται στο Συμβούλιο ότι της κοινοποίησε την τεκμηρίωση για τη διατήρηση της καταχώρισής της στους επίμαχους καταλόγους μόνον διά του υπομνήματος αντικρούσεως, επισημαίνεται ότι, αφενός, η τεκμηρίωση αυτή, η οποία κοινοποιήθηκε στις 10 Ιουλίου 2024, δεν συνιστά «νέα στοιχεία» κατά την έννοια της προμνησθείσας στη σκέψη 87 νομολογίας, δεδομένου ότι η διατήρηση της επωνυμίας της προσφεύγουσας στηρίζεται στην ίδια αιτιολογία με εκείνη στην οποία στηρίχθηκε η αρχική καταχώριση. Αφετέρου, εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά τις πράξεις περί διατηρήσεως, η κοινοποίηση της ως άνω τεκμηρίωσης πραγματοποιήθηκε εντός ευλόγου χρόνου ο οποίος αρκούσε για να παράσχει στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα, υπό τις ειδικές περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, να ασκήσει τα δικαιώματα άμυνας που διαθέτει.

95 Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

96 Εξάλλου, όσον αφορά την ένσταση περί ελλείψεως νομιμότητας που προέβαλε επικουρικώς η προσφεύγουσα και η οποία αφορά την απόφαση 2014/512 και τον κανονισμό 833/2014, η προσφεύγουσα προβάλλει έλλειψη νομιμότητας των πράξεων αυτών εφόσον αυτές έχουν την έννοια ότι το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει τη συνέχιση της εγγραφής του ονόματος προσώπου ή οντότητας στους επίμαχους καταλόγους, χωρίς να έχει προηγουμένως γνωστοποιήσει την αιτιολογία μιας τέτοιας αποφάσεως ούτε την πρόθεσή του να το πράξει. Συναφώς, όπως παραδέχεται το Συμβούλιο, από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη προκύπτει ότι το δικαίωμα ακροάσεως πρέπει να γίνεται σεβαστό σε κάθε διαδικασία δυνάμενη να καταλήξει στην έκδοση βλαπτικής πράξης, ακόμη και όταν η εφαρμοστέα ρύθμιση δεν προβλέπει ρητώς την τήρηση μιας τέτοιας διατύπωσης (βλ. απόφαση της 12ης Μαΐου 2022, Boshab κατά Συμβουλίου, C-242/21 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2022:375, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εντούτοις, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 87 και 90 ανωτέρω, το δικαίωμα ακροάσεως πριν από την έκδοση πράξεων με τις οποίες διατηρούνται σε ισχύ περιοριστικά μέτρα εις βάρος προσώπων στα οποία έχουν ήδη επιβληθεί τα μέτρα αυτά, δεν παρέχεται υποχρεωτικώς όταν η εν λόγω διατήρηση στηρίζεται στους ίδιους λόγους βάσει των οποίων εκδόθηκε η αρχική πράξη επιβολής των επίμαχων περιοριστικών μέτρων.

97 Επομένως, το δικαίωμα ακροάσεως της προσφεύγουσας έπρεπε να γίνει σεβαστό έστω και αν οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν παρέχουν ρητώς τέτοιο δικαίωμα, με αποτέλεσμα η ως άνω ένσταση περί ελλείψεως νομιμότητας να είναι απορριπτέα.

3. Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά πλάνη εκτιμήσεως

98 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε ότι η εγγραφή της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους στηρίχθηκε σε επαρκή πραγματική βάση.

99 Κατά πρώτον, από την αιτιολογική σκέψη 10 της αποφάσεως 2023/434 προκύπτει ότι το Συμβούλιο βασίστηκε στο τεκμήριο ότι η προσφεύγουσα υποστηρίζει άμεσα το στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας στον επιθετικό του πόλεμο κατά της Ουκρανίας. Η προσφεύγουσα επισημαίνει, όμως, ότι το Συμβούλιο πρέπει να αποδείξει την εκ μέρους της υποστήριξη του εν λόγω στρατιωτικού και βιομηχανικού συμπλέγματος. Επιπλέον, το Συμβούλιο, όταν επιλαμβάνεται σχετικού αιτήματος, οφείλει να γνωστοποιεί το σύνολο των στοιχείων επί των οποίων στηρίζονται οι εκδοθείσες πράξεις. Πλην όμως, το Συμβούλιο δεν συμμορφώθηκε προς τις εν λόγω υποχρεώσεις.

100 Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι είναι οντότητα που παρέχει άμεση υποστήριξη στο στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας στον πόλεμό του κατά της Ουκρανίας και υποστηρίζει ότι, παρά τα επανειλημμένα αιτήματά της, το Συμβούλιο δεν διαβίβασε κανένα στοιχείο προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού.

101 Κατά δεύτερον, στο υπόμνημα απαντήσεως, προς αντίκρουση των στοιχείων που προσκόμισε το Συμβούλιο ως παράρτημα του υπομνήματος αντικρούσεως, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι, δεδομένου ότι ορισμένα άρθρα του Τύπου είναι προγενέστερα των προσβαλλομένων πράξεων, εάν το Συμβούλιο τα είχε στην κατοχή του, παρέβη την υποχρέωσή του να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία που διέθετε. Σε αντίθετη περίπτωση, τα αποδεικτικά στοιχεία δεν θα μπορούσαν να συνίστανται σε εκ των υστέρων δικαιολόγηση.

102 Κατά τρίτον, τα προσαρτηθέντα στο υπόμνημα αντικρούσεως αποδεικτικά στοιχεία δεν αποσαφηνίζουν τα κριτήρια καταχώρισης στους επίμαχους καταλόγους όσον αφορά την προσφεύγουσα και δεν είναι παραδεκτά λόγω της εκπρόθεσμης προσκόμισής τους κατά το στάδιο του υπομνήματος αντικρούσεως και λόγω της αναξιοπιστίας τους.

103 Κατά τέταρτον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι τα προσκομισθέντα από το Συμβούλιο αποδεικτικά στοιχεία αρκούν για να αποδειχθεί ότι παρέχει άμεση υποστήριξη στο στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

104 Πρώτον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι η παροχή υπηρεσιών περιαγωγής στις περιοχές της Χερσώνας, της Ζαπορίζια, του Ντονέτσκ, του Λουχάνσκ και της Κριμαίας διευκολύνει την ενσωμάτωση των περιοχών αυτών στη Ρωσική Ομοσπονδία. Τα άρθρα του Τύπου που διαβίβασε το Συμβούλιο δεν αποδεικνύουν το αντίθετο.

105 Δεύτερον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι παρέχει τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στην Κριμαία και ότι πωλεί κάρτες SIM. Αμφισβητεί επίσης την αξιοπιστία των στιγμιοτύπων οθόνης από άρθρα στον Τύπο και από ιστοσελίδες που προσκόμισε το Συμβούλιο προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού.

106 Τρίτον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι δημιούργησε υποδομές στην περιοχή του Χαρκόβου. Συναφώς, τα αποσπάσματα των άρθρων, στα οποία στηρίχθηκε το Συμβούλιο δεν συνιστούν αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία.

107 Τέταρτον, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τον ισχυρισμό του Συμβουλίου, κατά τον οποίο συνήψε συμβάσεις με τις ρωσικές στρατιωτικές αρχές, όπερ αποδεικνύει ότι συνδέεται στενά με τις αρχές αυτές. Συναφώς, προβάλλει, αφενός, ότι ο ιστότοπος που μνημονεύεται από το Συμβούλιο δεν είναι επίσημος ιστότοπος που καταγράφει τις συμβάσεις τις οποίες συνάπτει το ρωσικό κράτος και, αφετέρου, ότι οι συμβάσεις που απαριθμούνται στα διαβιβασθέντα από το Συμβούλιο έγγραφα είναι προγενέστερες της εισβολής στην Ουκρανία, το δε αντικείμενό τους δεν σχετίζεται με στρατιωτικές επιχειρήσεις.

108 Επιπλέον, η προσφεύγουσα προσκομίζει, ως παράρτημα του πρώτου υπομνήματος προσαρμογής, έκθεση οικονομικού ελέγχου υποστηρίζοντας ότι ο έλεγχος αυτός καταρρίπτει τον ισχυρισμό του Συμβουλίου ότι διαθέτει υποδομές στην περιοχή του Χαρκόβου. Εξάλλου, κατά την προσφεύγουσα, αφενός, το γεγονός ότι η έκθεση αυτή καταρτίστηκε για τους σκοπούς της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δεν επηρεάζει την αξιοπιστία της και, αφετέρου, η ερμηνεία της από το Συμβούλιο είναι υποθετικού χαρακτήρα. Αντιθέτως, η προσφεύγουσα είναι της γνώμης ότι οι ισχυρισμοί του Συμβουλίου σχετικά με τις ως άνω υποδομές στηρίζονται αποκλειστικώς σε αποδεικτικά στοιχεία προερχόμενα από την ίδια πηγή και ότι είναι μειωμένης αξιοπιστίας.

109 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά.

110 Κατά πάγια νομολογία, μολονότι ασφαλώς το Συμβούλιο διαθέτει ορισμένη εξουσία εκτιμήσεως για να κρίνει κατά περίπτωση αν πληρούνται τα νομικά κριτήρια επί των οποίων στηρίζονται τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα, εντούτοις, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης πρέπει να διασφαλίζουν έλεγχο, κατ' αρχήν πλήρη, της νομιμότητας όλων των πράξεων της Ένωσης (βλ. αποφάσεις της 3ης Ιουλίου 2014, National Iranian Tanker Company κατά Συμβουλίου,

T-565/12, EU:T:2014:608, σκέψεις 54 και 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 26ης Οκτωβρίου 2022, Ovsyannikov κατά Συμβουλίου, T-714/20, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2022:674, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

111 Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου τον οποίο εγγυάται το άρθρο 47 του Χάρτη απαιτεί, μεταξύ άλλων, να βεβαιώνεται ο δικαστής της Ένωσης ότι η απόφαση για τη λήψη περιοριστικών μέτρων ή για τη διατήρησή τους σε ισχύ, η οποία έχει ατομικό χαρακτήρα για το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή την ενδιαφερόμενη οντότητα, στηρίζεται σε επαρκώς στέρεη πραγματική βάση. Τούτο προϋποθέτει εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφέρεται η αιτιολογική έκθεση που αποτελεί τη βάση της αποφάσεως, ούτως ώστε ο δικαιοδοτικός έλεγχος να μην περιορίζεται στην αφηρημένη πιθανολόγηση των λόγων των οποίων γίνεται επίκληση, αλλά να αφορά το αν οι λόγοι αυτοί ή, τουλάχιστον, ένας εξ αυτών που θεωρείται επαρκής αυτός καθεαυτόν για να στηρίξει την ίδια απόφαση, είναι τεκμηριωμένοι (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 119).

112 Κατά την εκτίμηση του βασίμου, τα αποδεικτικά και πληροφοριακά στοιχεία δεν πρέπει να εξετάζονται μεμονωμένα, αλλά στο πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσονται. Πράγματι, το Συμβούλιο ανταποκρίνεται στο βάρος απόδειξης το οποίο φέρει, εφόσον προσκομίζει ενώπιον του δικαστή της Ένωσης μια δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων βάσει των οποίων μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη επαρκούς συνδέσμου μεταξύ του υποκείμενου σε περιοριστικό μέτρο προσώπου και του καθεστώτος ή, γενικά, των καταστάσεων που πρέπει να αντιμετωπιστούν (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 124).

113 Στην αρμόδια αρχή της Ένωσης εναπόκειται, σε περίπτωση αμφισβήτησης, να αποδείξει το βάσιμο της αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη κατά του ενδιαφερομένου, και όχι στον ενδιαφερόμενο να παράσχει την αρνητική απόδειξη περί της έλλειψης βασιμότητας της αιτιολογίας αυτής (βλ. απόφαση της 15ης Ιουνίου 2017, Kiselev κατά Συμβουλίου, T-262/15, EU:T:2017:392, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

114 Επιπλέον, ο έλεγχος της ουσιαστικής νομιμότητας που απόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να διενεργήσει πρέπει να πραγματοποιείται, όσον αφορά ειδικότερα τις ένδικες διαφορές επί περιοριστικών μέτρων, με γνώμονα όχι μόνον τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές εκθέσεις των επίδικων πράξεων, αλλά και εκείνα που παρέχει το Συμβούλιο, σε περίπτωση αμφισβήτησης, στο Γενικό Δικαστήριο προκειμένου να αποδείξει το υποστατό των προβαλλομένων πραγματικών περιστατικών (πρβλ. απόφαση της 22ας Απριλίου 2021, Συμβούλιο κατά PKK, C-46/19 P, EU:C:2021:316, σκέψη 64).

115 Υπό το πρίσμα αυτών των αρχών της νομολογίας πρέπει να εξετασθεί το βάσιμο των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας.

α) Επί των αρχικών πράξεων

116 Όσον αφορά τις αρχικές πράξεις, πρέπει να προσδιορισθεί, κατά πρώτον, αν τα στοιχεία που προσκόμισε το Συμβούλιο ως παράρτημα των υπομνημάτων του μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν προς στήριξη της καταχώρισης της επωνυμίας της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους και, κατά δεύτερον, αν το Συμβούλιο υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως καθότι έκρινε ότι η προσφεύγουσα υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα.

117 Συναφώς, διευκρινίζεται εξαρχής ότι το Συμβούλιο στηρίζεται σε τέσσερις ισχυρισμούς, ήτοι ότι, πρώτον, η προσφεύγουσα παρέχει υπηρεσίες περιαγωγής στις περιοχές του Ντονέτσκ, του Λουχάνσκ, της Ζαπορίζια, της Χερσώνας και της Κριμαίας, δεύτερον, παρέχει τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στην Κριμαία, τρίτον, διαθέτει υποδομές στην περιοχή του Χαρκόβου και, τέταρτον, έχει συνάψει συμβάσεις παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών με τον ρωσικό στρατό.

1) Επί της δυνατότητας του Συμβουλίου να επικαλεστεί αποδεικτικά στοιχεία προσκομισθέντα κατά το στάδιο του υπομνήματος αντικρούσεως

118 Κατ' αρχάς, όσον αφορά τον λόγο στον οποίο στηρίχθηκε το Συμβούλιο για να καταχωρίσει την επωνυμία της προσφεύγουσας στους επίμαχους καταλόγους, κατά τον οποίο η προσφεύγουσα υποστηρίζει άμεσα το βιομηχανικό και στρατιωτικό σύμπλεγμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας, διαπιστώνεται ότι, κατόπιν αιτήματος της προσφεύγουσας, το Συμβούλιο της απάντησε ότι όλες οι πληροφορίες που δικαιολογούν την εν λόγω καταχώριση περιλαμβάνονται στις σχετικές διατάξεις των αρχικών πράξεων. Πράγματι, το Συμβούλιο αναφέρθηκε στα αποδεικτικά αυτά στοιχεία μόνον κατά το στάδιο του υπομνήματος αντικρούσεως. Επομένως, πρέπει να διαπιστωθεί αν το Συμβούλιο μπορούσε να επικαλεστεί τα στοιχεία αυτά.

119 Από τη νομολογία προκύπτει ότι η μη κοινοποίηση από το Συμβούλιο των στοιχείων βάσει των οποίων καταχώρισε ένα πρόσωπο σε κατάλογο περιοριστικών μέτρων δεν είναι ικανή να θίξει τα δικαιώματα άμυνας του προσώπου αυτού, όταν τα εν λόγω στοιχεία αποτελούν γνωστό πλαίσιο, με άλλα λόγια, αν είναι προσβάσιμα στο κοινό και, ως εκ τούτου, είναι κατά τεκμήριο γνωστά τοις πάσι (πρβλ. αποφάσεις της 7ης Απριλίου 2016, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, C-266/15 P, EU:C:2016:208, σκέψη 37, και της 25ης Μαρτίου 2015, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, T-563/12, EU:T:2015:187, σκέψεις 85 και 97).

120 Εν προκειμένω, μπορεί να θεωρηθεί γνωστό τοις πάσι το γεγονός ότι ένας από τους μεγάλους φορείς τηλεπικοινωνιών της Ρωσικής Ομοσπονδίας όπως η προσφεύγουσα, όπερ η ίδια δεν αμφισβητεί, συμμετέχει σε περίοδο πολέμου στην άμεση υποστήριξη του στρατιωτικού και βιομηχανικού συμπλέγματος της χώρας αυτής.

121 Εντούτοις, η προσφεύγουσα αμφισβητεί το γεγονός ότι το Συμβούλιο προσκόμισε, προς τεκμηρίωση του ισχυρισμού ότι η ίδια υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό βιομηχανικό και στρατιωτικό σύμπλεγμα, πλείονα αποδεικτικά στοιχεία ως παράρτημα του υπομνήματος αντικρούσεως.

122 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να κοινοποιήσει στην προσφεύγουσα έγγραφα στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε η αρχική απόφαση περί εγγραφής της επωνυμίας της στους επίμαχους καταλόγους, στον βαθμό που τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά ήταν κατά τεκμήριο γνωστά τοις πάσι, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 120. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να προσκομίσει έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία συναφώς (πρβλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 7ης Απριλίου 2016, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, C-266/15 P, EU:C:2016:208, σκέψη 38, και της 25ης Μαρτίου 2015, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, T-563/12, EU:T:2015:187, σκέψη 97).

123 Επομένως, μολονότι, κατ' αρχήν, το Συμβούλιο πρέπει να αποδείξει, με τις αποφάσεις του, την ακρίβεια των πραγματικών περιστατικών προς στήριξη της καταχώρισης ενός προσώπου στους καταλόγους περιοριστικών μέτρων, τούτο δεν ισχύει όταν το Συμβούλιο επικαλείται πραγματικά περιστατικά γνωστά τοις πάσι, την ακρίβεια των οποίων μπορεί να αμφισβητήσει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου το πρόσωπο στο οποίο έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα. Σε μια τέτοια περίπτωση, από την αρχή της ισότητας των όπλων προκύπτει ότι το Συμβούλιο μπορεί να

προσκομίσει στο Γενικό Δικαστήριο έγγραφα γενικώς διαθέσιμα στο κοινό, προκειμένου να τεκμηριώσει την ακρίβεια ενός τέτοιου γνωστού τοις πάσι γεγονότος το οποίο δεν αποδείχθηκε με την προσβαλλόμενη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου απόφαση, και να παράσχει ούτως στο Γενικό Δικαστήριο τη δυνατότητα να εξετάσει το γεγονός αυτό και την ακρίβειά του βάσει συγκεκριμένων στοιχείων και να αποφανθεί επί των ισχυρισμών του προσφεύγοντος (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2011, LG Electronics κατά ΓΕΕΑ, C-88/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:727, σκέψεις 27 έως 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

124 Πράγματι, το Συμβούλιο, όπως επισήμανε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και με τα υπομνήματά του, γνώριζε το γενικό πλαίσιο ή τις γενικώς διαθέσιμες στο κοινό πληροφορίες που αφορούσαν τις οντότητες τις οποίες αποφάσισε να καταχωρίσει στους επίμαχους καταλόγους, μεταξύ δε αυτών και την προσφεύγουσα. Επομένως, εν προκειμένω, μολονότι το Συμβούλιο δεν είχε καταρτίσει φάκελο αποδεικτικών στοιχείων κατά τον χρόνο έκδοσης των αρχικών πράξεων, μπορούσε να επικαλεστεί, σε περίπτωση αμφισβήτησης, στοιχεία γενικώς διαθέσιμα στο κοινό προκειμένου να τεκμηριώσει τους ισχυρισμούς του σχετικά με πραγματικό περιστατικό το οποίο ήταν κατά τεκμήριο γνωστό τοις πάσι.

2) Επί της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών

125 Πρέπει, κατ' αρχάς, να εξετασθούν οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας με τους οποίους αμφισβητείται η αξιοπιστία ορισμένων αποδεικτικών στοιχείων και, εν συνεχεία, να εξετασθεί αν το Συμβούλιο υπέπεσε σε πλάνη κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών.

i) Επί της αξιοπιστίας των αποδεικτικών στοιχείων

126 Όσον αφορά την αξιοπιστία των αποδεικτικών στοιχείων, την οποία αμφισβητεί εν μέρει η προσφεύγουσα, υπενθυμίζεται ότι, ελλείψει εξουσίας διενέργειας έρευνας σε τρίτες χώρες, η εκτίμηση των αρχών της Ένωσης πρέπει, εκ των πραγμάτων, να βασιστεί σε διαθέσιμες στο κοινό πηγές πληροφόρησης, εκθέσεις, άρθρα στον Τύπο, εκθέσεις των μυστικών υπηρεσιών ή άλλες παρόμοιες πηγές πληροφόρησης (αποφάσεις της 14ης Μαρτίου 2018, Kim κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-533/15 και T-264/16, EU:T:2018:138, σκέψη 107, και της 16ης Δεκεμβρίου 2020, Haswani κατά Συμβουλίου, T-521/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2020:608, σκέψη 142).

127 Σε αυτό το πλαίσιο, θα ήταν υπερβολικό και δυσανάλογο να απαιτείται από το Συμβούλιο να διεξάγει το ίδιο επιτόπιες έρευνες σχετικά με την ακρίβεια των γεγονότων που διαδίδονται από πολυάριθμα μέσα ενημέρωσης (αποφάσεις της 25ης Ιανουαρίου 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence κατά Συμβουλίου, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:25, σκέψη 148, και της 1ης Ιουνίου 2022, Prigozhin κατά Συμβουλίου, T-723/20, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2022:317, σκέψη 59).

128 Επιπλέον, η διαδικασία ενώπιον του δικαστή της Ένωσης διέπεται από την αρχή της ελεύθερης εκτιμήσεως των αποδείξεων και το μοναδικό κριτήριο για την εκτίμηση της αξίας των προσκομιζόμενων αποδεικτικών στοιχείων είναι η αξιοπιστία τους. Ειδικότερα, για να εκτιμηθεί η αποδεικτική αξία ενός εγγράφου, πρέπει να ελέγχεται η αληθοφάνεια της περιεχόμενης σε αυτό πληροφορίας και να λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, η προέλευση του εγγράφου, οι περιστάσεις υπό τις οποίες καταρτίστηκε και ο αποδέκτης του, ώστε να εξετάζεται αν, βάσει του

περιεχομένου του, το έγγραφο φαίνεται λογικό και αξιόπιστο (βλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 114 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

129 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την αξιοπιστία ορισμένων αποδεικτικών στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται το Συμβούλιο.

130 Συγκεκριμένα, πρώτον, όσον αφορά την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, ιδίως περιαγωγής, στην Κριμαία, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο ιστότοπος «Fans de Megafon» και η ιστοσελίδα «Help-Desk Megafon», οι οποίοι αναφέρουν ότι παρέχει υπηρεσίες διαδικτύου στην Κριμαία, δεν είναι αξιόπιστοι, λαμβανομένης υπόψη της ανεπίσημης προέλευσής τους· δεύτερον, όσον αφορά την ύπαρξη υποδομών της στην περιοχή του Χαρκόβου, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την αποδεικτική αξία του άρθρου, με ημερομηνία 25 Απριλίου 2022, του ειδικού think tank (ομάδας προβληματισμού) για την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη Centre for Eastern Studies, καθώς και την αξιοπιστία του άρθρου της διαδικτυακής εφημερίδας *Ukrainska Pravda*, της 24ης Απριλίου 2022, διότι τα δημοσιεύματα αυτά δεν αναφέρουν τις πηγές τους, η δε ανεξαρτησία τους είναι αμφισβητήσιμη· τρίτον, όσον αφορά τη σχέση της με τον ρωσικό στρατό, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα αποσπάσματα ιστοσελίδας που περιέχουν καταλόγους συμβάσεων παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, οι οποίες έχουν συναφθεί μεταξύ αυτής και του ρωσικού στρατού από το 2013 έως το 2021, δεν προέρχονται από επίσημη ιστοσελίδα.

131 Πλην όμως, σύμφωνα με την προμνησθείσα στις σκέψεις 126 έως 128 νομολογία, τα αποδεικτικά στοιχεία που χρησιμοποίησε το Συμβούλιο προέρχονται από διάφορες πηγές και αποτελούνται, μεταξύ άλλων, από άρθρα του Τύπου, τα οποία είναι στο σύνολό τους προσβάσιμα στο κοινό.

132 Επομένως, όσον αφορά τα άρθρα που προέρχονται από τις ιστοσελίδες «Fans de Megafon» και «Help-Desk Megafon», καθώς και το απόσπασμα της ιστοσελίδας που περιέχει τον κατάλογο των συμβάσεων που συνήφθησαν μεταξύ της προσφεύγουσας και του ρωσικού στρατού, οι ισχυρισμοί που προβάλλει η προσφεύγουσα ότι οι πηγές αυτές δεν είναι αξιόπιστες, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για σελίδες προερχόμενες από τους επίσημους ιστοτόπους της, πρέπει να απορριφθούν ελλείψει στοιχείων που να αμφισβητούν την αξιοπιστία τέτοιων πηγών.

133 Ομοίως, όσον αφορά τα άρθρα του Centre for Eastern Studies και της εφημερίδας *Ukrainska Pravda*, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι τα δύο αυτά άρθρα, εκ των οποίων το ένα αναπαράγει το άλλο, δεν αναφέρουν τις πηγές τους και ότι η ανεξαρτησία τους είναι αμφισβητήσιμη δεν τεκμηριώνεται με συγκεκριμένα στοιχεία, πέραν της έκθεσης οικονομικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκε κατόπιν αιτήματος της προσφεύγουσας, έκθεση η οποία, ωστόσο, καταρτίστηκε βάσει των στοιχείων που παρέσχε η ίδια η προσφεύγουσα. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά το Centre for Eastern Studies, πρόκειται για ανεξάρτητο ερευνητικό ίδρυμα εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, στη Βαρσοβία (Πολωνία), και ουδόλως μπορεί να αμφισβητηθεί η αξιοπιστία των άρθρων που δημοσιεύει. Ως εκ τούτου, οι ισχυρισμοί που προβάλλει η προσφεύγουσα δεν μπορούν να θέσουν εν αμφιβόλω την αξιοπιστία των στοιχείων αυτών.

134 Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί την παροχή υπηρεσιών περιαγωγής για την εξυπηρέτηση των πελατών της στις περιοχές του Ντονέτσκ, του Λουχάνσκ, της Ζαπορίζια, της Χερσώνας και της Κριμαίας.

135 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων και ελλείψει στοιχείων της δικογραφίας ικανών να θέσουν υπό αμφισβήτηση την αξιοπιστία των πηγών που χρησιμοποίησε το Συμβούλιο, πρέπει να αναγνωρισθεί ότι διαθέτουν αξιοπιστία και, επομένως, ορισμένη αποδεικτική αξία, κατά την έννοια της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 128 ανωτέρω.

ii) Επί της λυσιτέλειας και της επάρκειας των αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισε το Συμβούλιο

136 Όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε το Συμβούλιο δεν επιβεβαιώνουν τους ισχυρισμούς του που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 103 έως 107 ανωτέρω, πρέπει να εξεταστεί αν τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι η προσφεύγουσα υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα.

137 Πρώτον, όσον αφορά τις υπηρεσίες περιαγωγής που προσφέρονται στις περιοχές του Ντονέτσκ, του Λουχάνσκ, της Ζαπορίζια και της Χερσώνας καθώς και στην Κριμαία, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι η παροχή των υπηρεσιών αυτών συνιστά απόδειξη της προβαλλόμενης υποστήριξής της προς το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα. Ωστόσο, δεν αμφισβητεί ότι παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες στις περιοχές αυτές.

138 Όπως υπογραμμίζει το Συμβούλιο, στο πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να εκτιμηθούν τα ως άνω αποδεικτικά στοιχεία, ήτοι στο πλαίσιο ενός εν εξελίξει επιθετικού πολέμου της Ρωσίας εναντίον της Ουκρανίας, η παροχή υπηρεσιών περιαγωγής μπορεί να διευκολύνει και να εδραιώσει την «ενσωμάτωση» των ως άνω περιοχών στη Ρωσική Ομοσπονδία. Πράγματι, είναι αληθές ότι σε διαφορετικό πλαίσιο η παροχή υπηρεσιών περιαγωγής δεν θα δημιουργούσε, αφ' εαυτής, προβλήματα. Ωστόσο, η παροχή των υπηρεσιών αυτών στους πελάτες της προσφεύγουσας, βάσει συνεργασίας με «τοπικό φορέα εκμετάλλευσης», διευκολύνει τις δραστηριότητές τους στις ως άνω περιοχές της Ουκρανίας υπό ρωσικό έλεγχο, καθότι μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τη ρωσική κάρτα SIM που διαθέτουν στις κατεχόμενες περιοχές και να καλούν, να στέλνουν μηνύματα SMS και να συνδέονται στο διαδίκτυο κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στις περιοχές αυτές χωρίς να χρειάζεται να εγγραφούν ως συνδρομητές σε τοπικό φορέα κινητής τηλεφωνίας. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα διευκολύνει την επικοινωνία των Ρώσων χρηστών μεταξύ της Ρωσίας και των κατεχόμενων εδαφών της Ουκρανίας. Τα συμπεράσματα αυτά επιρρωννύονται από το γεγονός ότι η προσφεύγουσα άρχισε να παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες μετά την έναρξη της στρατιωτικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας.

139 Συνεπώς, το Συμβούλιο ορθώς μπορούσε να θεωρήσει ότι, λαμβανομένων υπόψη των πολιτικών και στρατιωτικών εξελίξεων στις οικείες περιοχές και στο πλαίσιο του συνεχιζόμενου πολέμου, η παροχή υπηρεσιών περιαγωγής είναι ικανή να υπονομεύσει περαιτέρω την εδαφική ακεραιότητα της Ουκρανίας και, ως εκ τούτου, συνιστά ένδειξη που επιβεβαιώνει την υποστήριξη της προσφεύγουσας στο ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα.

140 Δεύτερον, όσον αφορά την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην Κριμαία, την οποία αμφισβητεί η προσφεύγουσα, επισημαίνεται ότι το Συμβούλιο προσκόμισε άρθρο της ιστοσελίδας «Fans de Megafon» και της ιστοσελίδας «Help-Desk Megafon». Για τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτίθενται στις σκέψεις 138 και 139 ανωτέρω, η παροχή των υπηρεσιών αυτών συμβάλλει κατά μείζονα λόγο στην υποστήριξη του ρωσικού στρατιωτικού και βιομηχανικού συμπλέγματος. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι η προσφεύγουσα δεν παρείχε τέτοιες υπηρεσίες στην Κριμαία, δεν αμφισβητείται ότι παρείχε εκεί υπηρεσίες περιαγωγής.

141 Τρίτον, επισημαίνεται ότι τα άρθρα που δημοσίευσε το Centre for Eastern Studies και η εφημερίδα *Ukrainska Pravda*, τα οποία προσκόμισε το Συμβούλιο, κάνουν λόγο για ύπαρξη υποδομών της προσφεύγουσας στην περιοχή του Χαρκόβου.

142 Τέταρτον, όσον αφορά τις συμβάσεις που συνήφθησαν μεταξύ του ρωσικού στρατού και της προσφεύγουσας από το 2013 έως το 2021, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, αφενός, ότι οι συμβάσεις αυτές είναι προγενέστερες της εισβολής στην Ουκρανία και, αφετέρου, ότι οι επίμαχες υπηρεσίες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο στρατιωτικών επιχειρήσεων.

143 Συναφώς, το Συμβούλιο προσκομίζει αποσπάσματα της ιστοσελίδας «ClearSpending», τα οποία εμφανίζουν τις εν λόγω συμβάσεις με τη διάρκεια εκάστης εξ αυτών. Αφενός, παρότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε το Συμβούλιο καταδεικνύουν ότι η προσφεύγουσα και ο ρωσικός στρατός συνήψαν συμβάσεις μεταξύ 2013 και 2021, οι συμβάσεις αυτές μαρτυρούν την ύπαρξη μακροχρόνιου συνδέσμου μεταξύ της προσφεύγουσας και του εν λόγω στρατού. Αφετέρου, παρά την έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων για ενδεχόμενη συνέχιση των εν λόγω συμβάσεων, διαπιστώνεται ότι η σχεδόν δεκαετής συμβατική σχέση μεταξύ της προσφεύγουσας και του ρωσικού στρατού ενισχύει την επιχειρηματολογία κατά την οποία, μετά την επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία, η προσφεύγουσα είναι οντότητα που υποστηρίζει άμεσα το στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

144 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι τα στοιχεία που προσκόμισε το Συμβούλιο συνιστούν μια δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων που επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι η προσφεύγουσα υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως.

β) Επί των πράξεων περί διατηρήσεως

145 Όσον αφορά τις πράξεις περί διατηρήσεως, κατά πρώτον, διαπιστώνεται ότι, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 124 ανωτέρω, το Συμβούλιο μπορεί να επικαλεστεί αποδεικτικά στοιχεία τα οποία διαβίβασε στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ως παράρτημα του υπομνήματος αντικρούσεως, προς αντίκρουση των ισχυρισμών της προσφεύγουσας, προκειμένου να τεκμηριώσει την ακρίβεια γεγονότος το οποίο είναι κατά τεκμήριο γνωστό τοις πάσι.

146 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά τις πράξεις περί διατηρήσεως, το Συμβούλιο, μεταξύ άλλων, απέστειλε στην προσφεύγουσα, στις 24 Ιουλίου 2023, έγγραφο με το οποίο την ενημέρωνε για την παράταση της έναντι αυτής ισχύος των προσβαλλομένων πράξεων, παραπέμποντας ρητώς στα στοιχεία που διαβιβάστηκαν ως παράρτημα του υπομνήματος αντικρούσεως που κατατέθηκε στις 28 Ιουνίου 2023. Συνεπώς, το Συμβούλιο μπορεί να στηριχθεί στα στοιχεία αυτά για να αποδείξει το βάσιμο των πραγματικών περιστατικών που προβάλλονται κατά της προσφεύγουσας.

147 Κατά δεύτερον, για τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτίθενται στις σκέψεις 129 έως 144 ανωτέρω, οι ισχυρισμοί του Συμβουλίου στηρίζονται σε αξιόπιστα και κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία.

148 Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται ότι το Συμβούλιο προσκόμισε μια δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων που καταδεικνύουν ότι η προσφεύγουσα πληρούσε το επίμαχο κριτήριο καταχώρισης.

149 Κατά τρίτον, όσον αφορά το γενικό πλαίσιο που σχετίζεται με την κατάσταση στην Ουκρανία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, κατά τον χρόνο έκδοσης των πράξεων περί διατηρήσεως, εξακολουθούσε να υφίσταται η σοβαρότητα της κατάστασης στη χώρα αυτή και ότι ο επιδιωκόμενος με τις αρχικές πράξεις σκοπός, ήτοι η άσκηση πίεσης στη Ρωσική Κυβέρνηση προκειμένου να τερματίσει τις ενέργειες και τις πολιτικές της που αποσταθεροποιούν την Ουκρανία, παρέμενε επίκαιρος.

150 Κατά τέταρτον, όσον αφορά την έκθεση οικονομικού ελέγχου που προσκόμισε η προσφεύγουσα ως παράρτημα του πρώτου υπομνήματος προσαρμογής προκειμένου να αποδείξει ότι δεν διαθέτει υποδομές στην περιοχή του Χαρκόβου, επισημαίνεται ότι, υπό το πρίσμα της προμνησθείσας στη σκέψη 128 νομολογίας, η αποδεικτική αξία του εγγράφου αυτού είναι αμελητέα. Συγκεκριμένα, αφενός, η έκθεση αυτή καταρτίστηκε κατόπιν αιτήματος της προσφεύγουσας για τους σκοπούς της υπό κρίση υποθέσεως και, αφετέρου, αναφέρεται σε αυτήν ότι ο ελεγκτής δεν μπόρεσε να εντοπίσει εγγραφές περιουσιακών στοιχείων της προσφεύγουσας, οι οποίες να αντιστοιχούν, μεταξύ άλλων, στην περιοχή του Χαρκόβου, χωρίς όμως τούτο να σημαίνει κατ' ανάγκην ότι η προσφεύγουσα δεν διέθετε υποδομές στην περιοχή αυτή. Επιπλέον, η ως άνω έκθεση αναφέρει ότι πραγματοποιήθηκε βάσει των διαδικασιών που είχαν συμφωνηθεί με την προσφεύγουσα και ότι δεν μπορούσε να βεβαιωθεί ότι, αν είχαν πραγματοποιηθεί συμπληρωματικές διαδικασίες, τα αποτελέσματα θα μπορούσαν να είναι διαφορετικά.

151 Κατόπιν όλων των ανωτέρω εκτιμήσεων, διαπιστώνεται ότι το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως καθότι έκρινε ότι η προσφεύγουσα είναι οντότητα που υποστηρίζει άμεσα το ρωσικό στρατιωτικό και βιομηχανικό σύμπλεγμα και, ως εκ τούτου, διατήρησε την επωνυμία της στους επίμαχους καταλόγους.

152 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

4. Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και προσβολή της επιχειρηματικής ελευθερίας και της φήμης της προσφεύγουσας

153 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις θίγουν την επιχειρηματική ελευθερία της, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη, και βλάπτουν τη φήμη της. Ειδικότερα, δεν δύναται να υπαχθεί σε καμία παρέκκλιση, εμποδίζεται δε η άσκηση της κύριας δραστηριότητάς της. Η προσφεύγουσα αναφέρει επίσης ότι η καταχώρισή της στους επίμαχους καταλόγους δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αναγκαίο και κατάλληλο μέτρο για την επίτευξη του σκοπού της καταπολέμησης των αποσταθεροποιητικών ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία.

154 Επιπλέον, κατά πρώτον, η προσφεύγουσα προσθέτει ότι στους λοιπούς μεγάλους ρωσικούς φορείς τηλεπικοινωνιών δεν επιβλήθηκε κανένα περιοριστικό μέτρο. Κατά δεύτερον, αναφέρει ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο θεωρείται ανθρώπινο δικαίωμα και ότι οι περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να επηρεάσουν τα δικαιώματα των χρηστών του στην ελευθερία της έκφρασης, στην ιδιωτική ζωή και στην εκπαίδευση.

155 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή αντικρούουν τα επιχειρήματα αυτά.

156 Υπενθυμίζεται ότι η αρχή της αναλογικότητας, η οποία συγκαταλέγεται στις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης και προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 4, ΣΕΕ, απαιτεί τα προβλεπόμενα από διάταξη του δικαίου της Ένωσης μέσα να είναι πρόσφορα για την υλοποίηση των επιδιωκόμενων από την οικεία ρύθμιση σκοπών και να μην υπερβαίνουν το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών αυτών (βλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 190 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

157 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η επιχειρηματική ελευθερία της προσφεύγουσας έχει περιοριστεί και ότι η προστασία της φήμης της θίγεται σε ορισμένο βαθμό από τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν εις βάρος της.

158 Πλην όμως, μολονότι ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων συνιστά προϋπόθεση για τη νομιμότητα των πράξεων της Ένωσης, κατά πάγια νομολογία, τα θεμελιώδη δικαιώματα που επικαλείται η προσφεύγουσα, ήτοι το δικαίωμα στην επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα προστασίας της φήμης, δεν απολαύουν, στο δίκαιο της Ένωσης, απόλυτης προστασίας. Συνεπώς, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι στους σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους επιδιώκει η Ένωση και δεν συνιστούν, σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία των ούτως κατοχυρωμένων δικαιωμάτων (πρβλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 193 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

159 Ειδικότερα, προκειμένου να συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης, μια πράξη που θίγει τα επίμαχα θεμελιώδη δικαιώματα πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο, να σέβεται το ουσιώδες περιεχόμενο της αντίστοιχης ελευθερίας, να εξυπηρετεί σκοπό γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζεται από την Ένωση και να μη στερείται αναλογικού χαρακτήρα (βλ. απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 194 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

160 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι τέσσερις αυτές προϋποθέσεις πληρούνται εν προκειμένω.

161 Κατά πρώτον, τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα «προβλέπονται από τον νόμο», δεδομένου ότι ορίζονται σε πράξεις οι οποίες έχουν, μεταξύ άλλων, γενική ισχύ και διαθέτουν σαφή νομική βάση στο δίκαιο της Ένωσης καθώς και επαρκή προβλεψιμότητα.

162 Κατά δεύτερον, οι προσβαλλόμενες πράξεις εφαρμόζονται για έξι μήνες και τελούν υπό διαρκή επανεξέταση. Εφόσον τα εν λόγω μέτρα είναι προσωρινά και αναστρέψιμα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν θίγουν το ουσιώδες περιεχόμενο των ελευθεριών των οποίων γίνεται επίκληση.

163 Κατά τρίτον, ανταποκρίνονται σε σκοπό γενικού συμφέροντος τόσο θεμελιώδη για τη διεθνή κοινότητα όσο εκείνον της αύξησης του κόστους των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας και της προώθησης της ειρηνικής επίλυσης της κρίσης (πρβλ. αποφάσεις της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 147, και της 15ης Νοεμβρίου 2023, OT κατά Συμβουλίου, T-193/22, EU:T:2023:716, σκέψη 198).

164 Κατά τέταρτον, όσον αφορά τον πρόσφορο χαρακτήρα των επίμαχων περιοριστικών μέτρων, επισημαίνεται ότι, υπό το πρίσμα σκοπών γενικού συμφέροντος τόσο θεμελιωδών για τη διεθνή κοινότητα όσο οι προμνησθέντες στη σκέψη 163, τα μέτρα δεν μπορούν, αυτά καθεαυτά, να θεωρηθούν απρόσφορα. Επιπλέον, όσον αφορά τον αναγκαίο χαρακτήρα των μέτρων αυτών, επισημαίνεται ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις περιέχουν απαγόρευση για ορισμένα προϊόντα,

ήτοι τα αγαθά και τις τεχνολογίες διπλής χρήσης, καθώς και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3α, παράγραφος 7, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, και ότι η απαγόρευση αυτή αφορά μόνον τους ευρωπαϊκούς φορείς εκμετάλλευσης. Άλλα λιγότερο επαχθή μέτρα, όπως ένα σύστημα προηγούμενης άδειας, δεν θα καθιστούσε δυνατή την εξίσου αποτελεσματική επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

165 Πράγματι, οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν αφορούν όλα τα αγαθά, αλλά μόνον τα αγαθά και τις τεχνολογίες διπλής χρήσεως, καθώς και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3α, παράγραφος 7, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπουν δε τη δυνατότητα χορήγησης παρεκκλίσεων από τα εφαρμοζόμενα περιοριστικά μέτρα. Ειδικότερα, το άρθρο 3β, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2014/512, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπει παρεκκλίσεις από τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τις οντότητες που έχουν καταχωρισθεί στους επίμαχους καταλόγους, όπως η προσφεύγουσα. Πιο συγκεκριμένα, οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν, σε δύο περιπτώσεις, να επιτρέπουν την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή των αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης, ακόμη και αν έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι ο τελικός χρήστης μπορεί να είναι οντότητα μνημονευόμενη στο παράρτημα IV, όταν τα εν λόγω αγαθά ή τεχνολογίες ή η συναφής τεχνική ή χρηματοδοτική βοήθεια απαιτούνται για την επείγουσα πρόληψη ή τον επείγοντα μετριασμό συμβάντος που είναι πιθανό να έχει σοβαρό και σημαντικό αντίκτυπο στην ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια ή στο περιβάλλον και όταν τα εν λόγω αγαθά ή τεχνολογίες ή η συναφής τεχνική ή χρηματοδοτική βοήθεια οφείλονται βάσει συμβάσεων που συνήφθησαν πριν τις 26 Φεβρουαρίου 2022 ή βάσει συμπληρωματικών συμβάσεων αναγκαίων για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η άδεια ζητείται πριν την 1η Μαΐου 2022.

166 Κατά πέμπτον, η στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων καταδεικνύει ότι τα μειονεκτήματα που συνεπάγονται οι εξαγωγικοί περιορισμοί των αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης δεν είναι δυσανάλογοι υπό το πρίσμα των επιδιωκόμενων σκοπών. Συναφώς, η σημασία των σκοπών που επιδιώκονται με τις προσβαλλόμενες πράξεις, οι οποίοι εντάσσονται στο πλαίσιο του ευρύτερου σκοπού της διατήρησης της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους σκοπούς της εξωτερικής δράσης της Ένωσης που ορίζονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ, δύναται να κατισχύσει των αρνητικών συνεπειών, ακόμη και σημαντικών, για ορισμένους φορείς. Επομένως, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις έθιξαν δυσανάλογα την επιχειρηματική ελευθερία της και την προστασία της φήμης της.

167 Εξάλλου, καθόσον η προσφεύγουσα αναφέρει, στο υπόμνημα απαντήσεως, αφενός, ότι στους λοιπούς μεγάλους ρωσικούς φορείς τηλεπικοινωνιών δεν επιβλήθηκε κανένα περιοριστικό μέτρο και, αφετέρου, ότι οι εις βάρος της περιορισμοί μπορεί να θίγουν τα δικαιώματα των χρηστών της στην ελευθερία της έκφρασης, στην ιδιωτική ζωή και στην εκπαίδευση, διαπιστώνεται ότι τα επιχειρήματα αυτά δεν είναι τεκμηριωμένα.

168 Σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι στους λοιπούς μεγάλους ρωσικούς φορείς τηλεπικοινωνιών δεν επιβλήθηκε κανένα περιοριστικό μέτρο, επισημαίνεται ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το Συμβούλιο παρέλειψε να λάβει περιοριστικά μέτρα εις βάρος ορισμένων προσώπων ή οντοτήτων που υπάγονται στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στη Ρωσική Ομοσπονδία και ότι τα εν λόγω πρόσωπα ή οι εν λόγω οντότητες βρίσκονται σε κατάσταση παρόμοια με εκείνη της προσφεύγουσας, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί. Πράγματι, οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και η αρχή της χρηστής διοίκησης πρέπει να συνδυάζονται με την αρχή της νομιμότητας (βλ. απόφαση της

14ης Οκτωβρίου 2009, Bank Melli Iran κατά Συμβουλίου, T-390/08, EU:T:2009:401, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· απόφαση της 3ης Μαΐου 2016, Post Bank Iran κατά Συμβουλίου, T-68/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:263, σκέψη 135).

169 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι οι περιορισμοί εις βάρος της προσφεύγουσας μπορεί να θίγουν τα δικαιώματα των χρηστών της στην ελευθερία της έκφρασης, στην ιδιωτική ζωή και στην εκπαίδευση, επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα δεν το τεκμηρίωσε με ειδική επιχειρηματολογία και, ιδίως, δεν εξήγησε για ποιον λόγο η εφαρμογή του αυστηρού καθεστώτος εξαγωγής αγαθών και τεχνολογιών διπλής χρήσης είναι ικανή να θίξει τα εν λόγω δικαιώματα.

170 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως και, ως εκ τούτου, η προσφυγή στο σύνολό της.

V. Επί των δικαστικών εξόδων

171 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

172 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

173 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Επιπλέον, η Επιτροπή, ως παρεμβαίνον θεσμικό όργανο, φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η MegaFon OAO φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Mastroianni Brkan Gâlea

Tóth Kalėda

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Ιανουαρίου 2025.

(υπογραφές)